

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„Европски модели организације и надлежности служби безбедности у
сузбијању тероризма“.

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију</p> <p>Одлука Наставно-научног већа Правног факултета Универзитета у Новом Саду број 0101-3/7, донета на XIII седници која је одржана 17. јуна 2014. године</p>
<p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>- Проф. др Зоран Стојановић, председник, редовни професор Правног факултета у Београду, изабран у звање 21 јануар 1992, ужа научна област кривичноправна</p> <p>- Проф. емеритус др Мило Бошковић, ментор и члан, Правни факултет, изабран у звање проф. емеритуса Универзитета у Новом Саду, 28 јуна 2012 године, ужа научна област кривичноправна</p> <p>- Проф. др Љубомир Стајић, члан, редовни професор, Правни факултет у Новом Саду, изабран у звање 01 јануара 2004. ужа научна област управноправна</p> <p>- Проф. др Татјана Бугарски, члан, ванредни професор, Правни факултет у Новом Саду, изабрана у звање 01 јуна 2012, ужа научна област кривичноправна</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме:</p> <p>Мр. Бориша, Неђељко, Лечић</p>

2. Датум рођења, општина, држава:

31. 08. 1964, Љубиње, Босна и Херцеговина

3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив: Дипломирани правник. Правни факултет завршио је 1991. године на Универзитету у Београду.. Магистарске студије на Правном факултету у Новом Саду уписао је 1997/1998. године.

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија
Поступак и процедуру за израду докторске дисертације под називом „Европски модели организације и надлежности служби безбедности у сузбијању тероризма“ иницирао је 2009. године на Правном факултету у Новом Саду, на основу чијег предлога је Сенат Универзитета у Новом Саду својом Одлуком број 04-29/12 од 02. 07. 2009. године дао сагласност на Извештај о подобности теме, кандидата и ментора.

5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране:

Магистарску тезу „Кривичноправни и криминолошки аспекти поврата“ одбранио је 06. 10. 2005. године на Правном факултету у Новом Саду.

6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: право-Кривичноправна област.

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Докторска дисертација **„Европски модели организације и надлежности служби безбедности у сузбијању тероризма“** кандидата Борише Лечића написана је на укупно 413 страна компјутерски обрађеног текста коме је придодата кључна документацијска информација, садржај, резиме на српском и енглеском језику и списак коришћене литературе. Рад је писан ћиричним писмом, фонтом Times New Roman, величина слова 12, са проредом 1,5. са 6 табела и графикона, као и 557 фуснота. Садржај рада обухвата увод, девет поглавља и закључна разматрања. На крају рада дат је попис литературе од 215 библиографских јединица и других извора, од чега је 101 јединица стране литературе.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У **првом делу** дисертације кандидат теоријски проблематизира везу између тероризма и безбедности државе у најширем смислу речи, полазећи од тезе да је раније политичко насиље са атрибутима идеолошког, етничког и верског тероризма углавном било усмерено на постизање ефекта на унутрашњем плану, док се у новије време испољава као транснационални криминалитет високог степена интензитета и појаве у константном порасту - ескалацији тероризма, као универзалног (међународног) проблема.

У овом делу рада његова основна оријентација је на суштинска савремена питања проучавања неколико основних и заједничких карактеристика тероризма, као што су интернационализација и глобализација циљева и аката и њихова интеграција у нови квалитет, повећану опасност; разарајући пропратни ефекти у области безбедности, политике и економије; нове организационе форме терористичких организација и начина њиховог деловања. Сматрајући да су нове форме, интензитет и обим појаве вишеструко увећали ефекте страха код становништва проузроковане аморалношћу и бруталношћу насилничких аката и закаснили и неадекватан одговор држава и међународне заједнице, уз међународно-правну и организациону регулативу која не задовољава потребе нужне борбе против савременог тероризма.

У **другој глави** дисертације под насловом **„Методолошки оквир истраживања“** дефинисани су проблем, предмет, циљеви, одређен хипотетички оквир и методе истраживања као и његова научна и друштвена оправданост. Проблем истраживања је сагледан кроз неколико основних питања, чија је суштина утврђивање које су поставке у правном, организационом, техничком и функционалном смислу основ за усвајање нове организације служби безбедности европских земаља – Немачке, Италије, Француске, Шпаније, Велике Британије, Руске Федерације, Шведске, Црне Горе, Хрватске, БиХ и Србије - у циљу ефикасније борбе против тероризма, као и које су основне и заједничке карактеристике модела правне регулативе, организације и деловања служби безбедности наведених европских земаља у функцији сузбијања тероризма. За предмет истраживања изабрани су модели правне регулације, организације, надлежности и овлашћења служби безбедности одређених европских земаља у функцији сузбијања тероризма. Избор за истраживања служби безбедности у овим

државама је репрезентативне природе јер они имају додирних тачака, али и специфичности у организационом и функционалном смислу, што резултира различитим моделима организације, надлежности и функционисања служби безбедности у овој области. Истраживањем су дефинисани циљеви у односу на употребљивост резултата истраживања у науци и пракси. Научни циљ је дефинисан на нивоу научне дескрипције са елементима теоријске класификације и објашњења у смислу дефинисаног истраживачког проблема. У оквиру овог циља кандидат аргументује разлоге одређења појединих држава за њима својствен модел организације служби безбедности, односно које су и какве карактеристике тог модела и који се ефекти његовог функционисања могу очекивати приликом суочавања са конкретним безбедносним изазовима који проистичу из борбе против савременог тероризма.

Систем хипотетичких ставова приказан је кроз једну општу и две посебне хипотезе дескриптивног садржаја (ставови о броју, карактеристикама и утицају тероризма) и хипотезе експлоративног садржаја (ставови о повезаности у каузалној зависности узрока и последица).

Општом хипотезом се указује на везу тероризма са одређеним друштвеним, политичким, безбедносним, економским, верским и идеолошким појавама, као и на противзаконито остваривање политичких циљева, због чега се у пракси активирају механизми безбедносно-полицијског апарата једне државе, а следствено томе конципира и одговарајући организационо-функционални модел супротстављања појави.

У првој посебној хипотези кандидат констатује и даје научну аргументацију за то да су терористичке групе промениле традиционалне организационе форме, методе и начин деловања, остварујући вишеструко веће штетне ефекте него раније. Сходно томе, као одговор је уследила промена правне регулације, организације и функције служби безбедности ради ефикаснијег супротстављања тероризму на превентивном и репресивном плану.

У другој посебној хипотези се наводи да је промена модела организације и надлежности служби безбедности појединих европских држава најзначајнија у области нормативне природе, метода и средстава деловања, али и унутрашње организације, уз међусобно повезивање у национални и међународни систем борбе против тероризма.

Научна и друштвена оправданост истраживања примарно се налази у безбедносним, политичким и економским разлозима, будући да је тероризам постао национални и међународни проблем који се на негативан начин нарочито интензивно испољава у ове три области друштвеног живота.

Приликом истраживања теме, кандидат је користио метод анализе садржаја, историјско-компаративни метод, статистички метод, метод посматрања, анализе и синтезе, индуктивно-дедуктивни метод, а добрим делом и професионална искуства стечена посматрањем, радом и едукацијом у националним и европским институцијама безбедности.

У трећој глави под насловом „Теорија организационих система са посебним освртом на системе безбедности“, кандидат је обрадио појам, елементе, карактеристике и капацитете (границе) организационих система као и теорију система безбедности. Веома значајним оцењујемо део који се односи на „границе система“

јер су сви системи па и системи безбедности ограничени правом, територијално и деловањем других система. У овом делу кандидат полази од теоријског става да циљ система безбедности једне државе обухвата скуп примарних, секундарних, трајних, привремених, унутрашњих, спољних, краткорочних и дугорочних међусобно повезаних циљева налазећи им место у хијерархији приоритета њиховог остваривања. При том, акценат даје циљевима система безбедности у вези са праксом и теоријом система безбедности, сматрајући да теорија обликује праксу, а пракса проверава теорију.

Четврта глава – „Безбедност у концепту и односима савремених држава“ – почиње проучавањем савремених схватања појма безбедности, уз навођење и образлагање дефиниције овог појма. Сматрајући да је безбедност комплексан и сложен друштвени феномен, истовремено указујући и на упоредну анализу теоријских становишта бројних аутора и њихових ставова о појму безбедности, кандидат истиче да, осим материјалне, безбедност обухвата и нематеријалну сферу (правда, морал, вера), као и то да се феномен безбедности испољава као динамичка (развојна) категорија која у себи садржи временске, просторне, мисаоне и историјске промене и чиниоце.

У следећем делу ове главе под насловом „Појам и облици угрожавања“ кандидат даје класификацију облика испољавања опасности кроз изазове, претње и ризике, угрожавање људског битисања, опстанка, слободе и развоја човека и друштва. Изводећи класификацију облика, сматра да се угрожавање може остваривати самодеструктивним деловањем, деловањем неке природне или друштвене силе, ненамерним или намерним, циљним и сврсисходним деловањем неке организације или државе – тј. с намером да се изазову одређене последице по природу или друштво, односно по човека.

У овом поглављу даље се образлаже концепт теорије безбедности као основа за организацију и надлежности служби безбедности кроз наслове „Општа (теоријска) концепција безбедности“, „Политички концепт безбедности“ и „Уставно-правни концепт безбедности“. У том контексту, по значају издваја се део „Стратегија националне безбедности као елемент сузбијања тероризма“ јер је она услов, основ, односно стратешки, усмеравајући и корективни документ једне државе настао као израз уважавања општеприхваћених стандарда безбедносног организовања савремених држава, а уједно и документ пројекције развоја и функционисања система безбедности у будућности. Кандидат истиче неколико важних својстава стратегије, пре свега да је реч о отвореном и динамичном програмском и делимично доктринарном садржају у који су инкорпорирани ставови друштва о најопштијем државном циљу на заштити сопствених вредности друштва, његовом опстанку, расту и развоју. Такође, из овог документа проистичу ставови о активностима и мерама на превентивном и репресивном плану усмереним на остваривање безбедности као превасходне државне функције. Стратегија националне безбедности је уједно и порука другим међународним и унутрашњим субјектима шта држава дефинише као своје виталне вредности, неопходне за опстанак, раст и развој, а које ће бранити својом укупном моћи.

Садржај овог дела рада под насловом „Национална безбедност савремених држава“ обухвата појам националне безбедности дефиницијом да је то стање заштићености државе које се постиже елиминисањем претњи и ризика по виталне,

националне вредности у којем држава сматра да јој не прети војни напад, политички притисак или економско угрожавање споља, као ни екстремни политички, економски, идеолошки, верски или културни атак изнутра, тако да држава може нормално да се развија самостално или у заједници са другим државама.

Пета глава - „Савремени системи безбедности“ полази од појмовног одређења система безбедности, међународно-правне основе организације и деловања система безбедности, субјеката, својстава, карактеристика, структуре и компонената система, послова безбедности и надзора над радом служби безбедности. Према закључцима кандидата, основна функција система безбедности јесте превентивна, а секундарно и репресивна. Од овог система се очекује да својим функционисањем представља инструмент одвраћања деструктивне и друге криминалне делатности организација, група или појединаца. Ако до непожељне активности ипак дође, систем мора да реагује енергичном репресијом - отклањањем опасности и елиминисањем њихових носилаца на правно дозвољен начин. Кандидат наглашава да сваки систем, па тако и систем безбедности, треба да се одликује и цени својом ефикасношћу. Карактеристика поузданог система безбедности јесте, између осталог, и у томе што његова ефикасност не зависи од њега самог, ма како он био организован, већ и од релевантних околности које га окружују и у којима делује. Из тога проистиче да систем безбедности није сам себи сврха већ потреба да се преко њега, односно његовим деловањем, остваре одређени друштвени циљеви. Поткрепљујући овај став, кандидат је навео више међународних правно релевантних докумената који су нормативни основ организације и функционисања националних система безбедности.

У шестој глави – „Појам и карактеристике савременог тероризма“ кандидат кроз кратак приказ историјског развоја овог феномена описује тероризам и као савремену друштвену појаву и заузима став да његова распрострањеност, интензитет и начин испољавања показују високу корелацију између појаве и стања међународних односа. При том истиче неколико значајних констатација. Тероризам све више постаје вишедимензионални политички феномен који у својим новим појавним облицима доживљава друштвену и политичку кулминацију. Свет се стога окреће решавању проблема заштите од тероризма, иако не постоји јединствен став о томе шта је тероризам због очигледних разлика у његовом манифестном облику од стране појединих субјеката међународне заједнице. Ипак, све земље света су сагласне у једном – тероризам постаје опште друштвено зло које у овом времену достиже кулминацију јер погађа људе на свим просторима. На основу закључка да је реч о веома сложенем социјалном феномену, кандидат истиче да научно (теоријско) сагледавање и практично сузбијање тероризма захтева интердисциплинарни приступ.

У даљој елаборацији, он цитира бројне дефиниције тероризма у националним и међународним оквирима и објашњава низ објективних проблема у његовом дефинисању. Кандидат сматра да управо ова својства отежавају и ограничавају могућности за дефинисање тероризма пошто је одувек било лакше дефинисати статичне појаве од оних које карактерише изразити динамизам и које су условљене великим бројем разноврсних чинилаца. Даље, наводи да је тероризам претежно

тајна активност, што и поред многих сазнања о њему ипак спречава потпуни увид у суштину овог феномена, чак и онда када он припада прошлости.

У даљем тексту, кандидат обрађује теме тероризма и сродних облика политичког насиља, пре свега политичког убиства, терора, гериле и других, затим основне карактеристике, класификације тероризма, његове мотиве и узроке, организациону структуру терористичких група, методе субјеката терористичких активности, модалитете борбе против тероризма као и ефикасност стратегија у сузбијању тероризма, посебно стратешке мере Европске уније на овом плану. У вези са тим, упозорава на уобличавање јединствене антитерористичке стратегије ЕУ која наилази на низ потешкоћа због специфичности ове сложене наддржавне структуре. Акцент ставља на већу одговорност држава, на интегрисани приступ и потребу ефикаснијег прикупљања, анализу и размену стратешки а и оперативно важних информација.

У седмој глави - „Кривичноправни аспекти дефинисања тероризма“ обрађене су теме законодавно-правне еволуције кривичног дела тероризма у кривичном законодавству бивше Југославије и Републике Србије, уз то и упоредноправни приказ кривичног дела тероризма у кривичним законодавствима Немачке, Италије, Француске, Шпаније и Руске Федерације. У овим разматрањима истакнут је значај постојања свеобухватне научно утемељене правне дефиниције кривичног дела тероризма јер од тога зависи примена општих и посебних овлашћења надлежних органа како у откривању тако и у доказивању овог кривичног дела. У овом делу кандидат указује на сву комплексност дефинисања појма тероризма као кривичноправне инкриминације, не само због хетерогених форми испољавања већ и због својеврсне политичке интерпретираности. Упоредноправни приказ актуелних кривичноправних решења показује значајну сличност и идентичност у законодавствима појединих земаља, што је и логично ако се узме у обзир да су основни елементи и препоруке за то дати у међународним конвенцијама и уговорима. С друге стране, кандидат наводи да је у последњих неколико година дошло до значајних промена у националним законодавствима на плану јачања улоге материјалног кривичног права са аспекта увођења нових инкриминација које прате нове облике савременог тероризма. Констатује да је овај тренд обележје и домаћег кривичног права јер је Законом о изменама и допунама Кривичног законика Републике Србије из 2013. године кривично дело тероризма са бројним облицима радње извршења одређено, у односу на ранија решења, на другачији начин, чиме су испоштовани стандарди из Конвенције Савета Европе из 2005. године. Овим иновацијама, кроз увођење нових кривичних дела, проширена је и зона кривичноправне заштите.

Поглавље осам, под насловом „Безбедносно-обавештајни систем и борба против тероризма“, обухвата три тематске целине које се односе на „Безбедносно-обавештајни систем“, „Борбу против тероризма“ и „Законске прописе и демократске стандарде којима се регулише рад обавештајних служби“. С обзиром на то да у раду централно место, са аспекта организације и надлежности, заузимају они сегменти европских националних обавештајно-безбедносних система који су искључиво у функцији сузбијања тероризма, кандидат се овде појмовно дотакао дефиниције, карактеристика, организације и врсти обавештајних служби, метода обавештајног рада и мера и радњи служби безбедности. Коришћењем богатих

извора указује на значај и улогу обавештајних служби у борби против тероризма, заступајући став да од многобројних чинилаца који утичу на свеукупну безбедност једне државе највећи допринос и значај имају службе безбедности које, у континуитету, у сваком тренутку треба да обезбеде целовит и кохерентан фонд проверених обавештајних информација о свим потенцијалним претњама по безбедност. Према његовим схватањима, дезинтеграција, губитак квалитета и непровереност обавештајно-безбедносних информација је први знак урушавања система националне безбедности, што у контексту сузбијања тероризма добија посебно на значају. Сматрајући да у друштвеним околностима модерног света постоји обиље најразноврснијих извора информација, те да главни проблем у спречавању и сузбијању тероризма није недостатак већ хиперпродукција различитих и контроверзних информација, он указује на потребу да у раду обавештајно-безбедносних служби већу улогу и значај, у односу на оперативце, морају да имају аналитичари. У вези са тим, у раду је навео примере да се тек после извршеног терористичког акта са тешким последицама, пост фестум, кроз аналитички рад констатовало да су службе безбедности о томе располагале релевантним оперативним информацијама које нису оптимално употребљене.

У овом делу рада потцртао је значај позитивних законских прописа и демократских стандарда који императивно треба да прате рад служби безбедности, при том указујући на један парадокс где службе, због тајности као основног принципа у свом раду, одударају од савремених тековина отвореног и демократског друштва. Да би се ова околност отклонила или ублажила, према кандидату, потребно је рад служби подвргнути чврстој контроли цивилног друштва и других надлежних државних институција, чиме се њихов рад чини легитимним, тако што ће им овлашћења бити заснована искључиво на закону.

Девета глава, најобимнији део рада, под називом „Модел организације и надлежности служби безбедности“, представља саму суштину истраживачког дела дисертације у којој је кандидат обрадио организационо-функционалне моделе служби безбедности у појединим европским државама - Немачкој, Италији, Француској, Шпанији, Великој Британији, Руској Федерацији, Хрватској, Црној Гори и БиХ – с циљем да се компаративном анализом актуелних модела поменутих држава изабере и предложи оптимални модел обавештајно-безбедносног система у Републици Србији који би одговорио свим савременим безбедносним ризицима и био компатибилан степену друштвене опасности наше земље од трероризма. Критичка анализа постојећег стања у раду упућује на закључак да само свестраним сагледавањем иновативних решења у иностраним моделима могу да проистекну конкретни предлози за квалитативне реформе у делу обавештајно-безбедносног система Републике Србије, с обзиром на то да су директно или индиректно у функцији сузбијања тероризма, јер овај феномен до 11. септембра 2001. године није доживљаван као глобални безбедносни проблем већ искључиво као појава регионалног или чешће националног карактера. Стога се у раду сугерише да се на овом плану морају пратити искуства, правни и безбедносни стандарди у европским најразвијенијим земљама, посебно оним које су у досадашњем периоду биле суочене са потребом супротстављања модерним облицима транснационалног тероризма.

Анализа модела показује да су, за разлику од САД-а које су после 2001.

године започеле темељну реконструкцију безбедносних структура, водеће европске државе одлучиле да на нове изазове и безбедносне претње одговоре у оквирима реконструкције постојећих служби.

Битни фактори промена у схватању опасности од тероризма и трагању за оптималним моделима организације и надлежности државних органа су: а) да је 2001. година била прекретница и означила почетак брзих и системских реформских процеса у безбедносно-полицијском, политичком и институционалном апарату водећих европских држава; б) промене већег или мањег интензитета постоје на плану законодавно-правне регулативе; в) променама у законској регулативи значајно су проширена постојећа и дата нова овлашћења и надлежности обавештајно-безбедносним институцијама - службама безбедности; г) савремени трендови проширења овлашћења изазивају политичке контроверзе у смислу одобравања и оштре реакције одређених политичких кругова да се овим максимално ограничавају грађанска права, што изазива објективну стратегијску потребу уравнотежења између високих стандарда у области заштите људских права и подизања нивоа националне безбедности; д) савремене иновације карактеришу, поред законодавно-правне регулације, и организационо функционално устројсто националних безбедносних и обавештајних служби формирањем посебних централизованих организационих јединица, односно антитерористичких институција - са примарним задатком координације и интегрисаног фузионисања и ефикасне размене стратешки важних оперативних и других информација у циљу сузбијања тероризма; њ) размена информација између свих субјеката обавештајно-безбедносног и полицијског система значајно је подигнута на квалитативно виши ниво, што свему овоме даје нови квалитет и е) уводи се институт „превентивног притвора“ и „задржавање телекомуникационих података“ који све више користе службе безбедности, и велики број држава настоји да новим законским прописима прошири основе за његово одређивање и продужи рок његовог трајања у циљу стварања услова за ефикасно испитивање притвореника у обавештајне сврхе, односно за превентивно деловање на спречавању припремања и извођења терористичког напада.

Кандидат је на крају овог дела образложио низ нових организационо-функционалних и законодавно-правних решења која службама безбедности у сузбијању тероризма значајно проширују оперативну зону ефикасног поступања дајући им значајно већи маневарски простор за флексибилније али и одговорније поступање.

У последњој, десетој глави, кандидат је обрадио тему **„Међународна сарадња надлежних органа у откривању и спречавању тероризма“** где је на овом плану објаснио улогу и значај Уједињених нација, Европске уније, Организације за европску безбедност и сарадњу, НАТО-а. Посебно је указао на значај регионалне антитерористичке сарадње као и „Групе осам“ као неформалног безбедносног механизма регулисања међународних односа. У закључку овог дела сматра да је 2001. година била прекретница у афирмацији принципа мултилатералне антитерористичке координације универзалног приступа у сарадњи на националном и на ширем глобалном плану. Ови напори на јачању сарадње резултовали су ангажовањима на изналажењу јединствене дефиниције тероризма за читав простор ЕУ, затим на стварању општеважећег списка терористичких

организација, уступању свих релевантних података Еурополу, усвајању неопходних мера за спречавање финансирања тероризма, потписивању споразума о сарадњи у области борбе против тероризма са САД и др. Резултат такве иницијативе је доношење важних докумената: Стратегије европске безбедности Савета Европе, Акционог плана ЕУ, Декларације о борби против тероризма, Антитерористичке стратегије и др. којима су побољшани услови за ангажовање безбедносних структура више држава у заједничким антитерористичким операцијама.

У посебном делу овог поглавља, указује се и на значај кривичноправне помоћи и размене оперативних информација, неопходних да би се разоткрио профил, мотиви и *modus operandi* извршилаца кривичних дела. Ове информације се искључиво могу наћи у оперативним базама података које се односе на појединачно осумњичена лица и откривене случајеве и у емпиријским криминолошким базама података. Кандидат наводи да је на овом плану сарадња незадовољавајућа, неефикасна и фрагментарна, чак и на нивоу појединачних држава у којима функционише више служби безбедности. На глобалном плану, ситуација је још неповољнија јер се размена оперативних и емпиријских информација остварује у *ad hoc* аранжманима.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са ISI листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке или радове који могу заменити овај услов до 01. јануара 2012. године. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У докторској дисертацији „Европски модели организације и надлежности служби безбедности у сузбијању тероризма“ кандидат је преко емпиријских истраживања, коришћених метода и начина обраде података показао веома завидан ниво методолошких знања у области у којој не постоји довољно научноистраживачких потенцијала којима би се верификовала постојећа пракса и антиципирала нова решења и стратегије против тероризма.

Сучељавајући теоријске аргументе и праксу, кандидат успешно улази у суштину проблема тероризма са коректним интерпретирањем ставова заступника појединих схватања и државне (законодавне) праксе појединих земаља, при чему није изостао и потребни критички суд о суштини изложеног проблема.

Имајући у виду целокупни садржај рада, Комисија сматра да се кандидат држао битних елемената садржаја докторске дисертације, методологије израде рада по научним принципима правних наука, са ваљаним правним аргументима оспоравања и критике постојеће праксе иза које стоје политички интереси, и конструктивним предлозима превазилажења неспорно уочених проблема у вези са међународним и националним моделима адекватне организације и правно прихватљивим стандардима нужне репресије.

Суштину онога што је овим радом проблематизовано чини истраживачки део и теоријско разматрање кривичноправних аспеката и заштите од тероризма, те истицање проблема и важности рада државних органа, посебно специјализованих у откривању аката припремања и извођења терористичких аката, прикупљању доказа за успешно покретање и вођење кривичног поступка, као и примени појединих овлашћења у сврху остваривања потпуне кривичноправне функције надлежних органа Републике Србије.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

У методолошко-научном смислу кандидат се држао доследно постављеног циља да у теоријском смислу провери основну хипотезу и посебне хипотетичке претпоставке. Хипотезе од којих је кандидат пошао у вези са проблемом истраживања односе се на ставове из теорије и праксе о проблему и потенцијалним решењима проблема истраживања. Испитивањем и доказивањем хипотетичких ставова, кандидат је извео одговарајуће закључке и посебно предложио промене и доградњу прописа и организације домаћих органа на спречавању и сузбијању тероризма.

Рад је коректно методолошки вођен у логичном следу садржаја, како га је кандидат и предложио за оцену подобности теме. Методи су прилагођени материји, од историјског развоја неког појма и правног института, преко упоредних и аналитичких садржаја којима се служио у аргументацији сваког става, као и генерализације теоријских појмова и њихове конкретизације у пракси. У том смислу, кандидат се придржавао стандардних правила у погледу коришћења домаћих и страних извора, коректног цитирања, правилног коришћења појединих

метода у погледу анализе садржаја, класификовања појмова и појава, те коришћења аналитичко-синтетичког метода и одговарајућег начина закључивања по сваком питању које је у раду теоријски проблематизовао. На тај начин он логички и аргументовано изводи теоријске ставове, као и закључке. Његове дефиниције појединих појмова који су често вишезначни су веома прецизни, логични и разумљиви. Дефиниције су му језгровите, позитивне, садржајне, оптималне и теоријски засноване.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме Докторска дисертација „**Европски модели организације и надлежности служби безбедности у сузбијању тероризма**“ урађена је у складу са предлогом теме на коју је сагласност дало Наставно-научно веће Правног факултета у Новом Саду.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе
Дисертација садржи све битне елементе рада који представља допринос науци од увода, преко појединих поглавља до закључака и предлога кандидата

По чему је дисертација оригиналан допринос науци Докторска дисертација мр. Борише Лечића представља допринос науци, што се може исказати у битном у три основна садржаја дисертације:

а) рад је указао на битне потребе универзализације проблема тероризма као међународног феномена и потребе да се овај проблем из политичке сфере преведе у правне форме могућих решења, како међународних тако и националних. Рад у научном смислу даје универзалне принципе на којима би почивала недостајућа општа Конвенција УН о тероризму, уместо постојећих парцијалних докумената карактера резолуција и декларација;

б) издиференцирао најбитније моделе правне и организационе природе у европском правном простору: и

в) презентирао потребна и могућа решења у националном законодавству, организацији и надлежностима, као оптимални модел у оквиру универзалних принципа и европске праксе.

Значај ове дисертације огледа се тиме и у домену теорије и праксе. Њоме се теоријски пројектује долазак до нових, битних информација о оптималном систему (моделу) организације служби безбедности и могућим облицима кривичноправне заштите од деликата тероризма. Научни циљ рада остварен је истраживањем (анализом) кривичноправне регулације организације и надлежности државних органа у превенцији и примени репресивних мера против тероризма изучавањем постојећих европских модела, док је друштвени циљ постигнут налажењем оптималног модела организације и надлежности државних органа Србије у спречавању и сузбијању појаве тероризма. Дати садржаји, закључци и препоруке

<p>оправдавају намеру кандидата да та питања релевантно научно дефинише. Томе претходи дескрипција, класификација и систематизација свих важнијих садржаја. Закључци и препоруке који су изложени у раду са практичног аспекта значе не само пуки увид у улогу правне регулације овог проблема него је исказана потреба да се изврше и битне законодавне и друге нормативне промене, да се стручној јавности да својеврсна помоћ у отклањању ове врсте специфичног насиља, као и у побољшању сарадње органа специјализованих органа, медија, полиције и судова, ефикаснијем поступању на превенцији и сузбијању појаве.</p> <p>Кроз закључна разматрања изнесене су препоруке које могу бити од значаја за решавање актуелних проблема који се јављају у међународној и националној законодавној пракси, организацији и надлежностима државних и посебно специјализованих органа у Републици Србији.</p> <p>Презентована сазнања могу послужити као основ за даља истраживања и продубљивања истих из ове важне безбедносне проблематике која има велики утицај на укупно стање сигурности у друштвеној заједници.</p>
<p>3. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања У дисертацији комисија није уочила недостатке битне природе који би били од утицаја на дате резултате истраживања.</p>
<p>Х ПРЕДЛОГ:</p> <p>На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже: да се докторска дисертација „Европски модели организације и надлежности служби безбедности у сузбијању тероризма“ прихвати, а кандидату мр. Бориши Лечићу одобри одбрана</p>

Проф. Др Зоран Стојановић, редовни професор

Проф. др Мило Бошковић, професор емеритус

Проф. др Љубомир Стајић, редовни професор

Проф. др Татјана Бугарски, ванредни професор

